

Відповідно до статті 18-1 Закону № 875-XII інвалід, який не досяг пенсійного віку, не працює, але бажає працювати, має право бути зареєстрованим у державній службі зайнятості як безробітний.

Рішення про визнання інваліда безробітним і взяття його на облік для працевлаштування приймається центром зайнятості за місцем проживання інваліда на підставі поданих ним рекомендації медико-соціальної експертної комісії та інших передбачених законодавством документів.

Державна служба зайнятості здійснює пошук підходящої роботи відповідно до рекомендацій медико-соціальної експертної комісії, наявних у інваліда кваліфікації та знань, з урахуванням його побажань.

Отже, наукова новизна нашого дослідження полягає в тому, що ми визначили, що зусилля держави щодо забезпечення трудових прав інвалідів не повною мірою дозволяють компенсувати фактичну нерівність та задовольнити їхні особливі потреби. Водночас, законодавство України постійно змінюється та намагається вдосконалити рівень забезпечення трудових прав, орієнтуючись на врахування відповідних особливостей.

Одержано 28.10.2016

УДК 347.9

Марина Євгенівна ВАСИЛЕНКО,

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри юридичних дисциплін Сумської філії

Харківського національного університету внутрішніх справ

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ ЗБЛИЖЕННЯ ПРАВОВИХ СИСТЕМ У СФЕРІ НОТАРІАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Визначення Україною свого стратегічного курсу на інтеграцію в Європейське Співтовариство, входження в європейську правову систему зумовлює необхідність узгодження українського законодавства з міжнародним.

Аналіз зарубіжного досвіду організації та функціонування нотаріальних органів здійснено, виходячи із класифікації на систему, до якої належать країни «common law», де роль нотаріату незначна (на прикладі США) або зовсім відсутня та країни «civil law» або латинської системи, де за нотаріатом визнана важлива роль одного із публічних інститутів, та які входять до Міжнародного союзу латинського нотаріату.

Як відомо, найважливішим джерелом англосаксонського права є судовий прецедент, і, незважаючи на зростаючий вплив писаного права всередині цієї системи, вона була і залишається в основному

прецедентною, при цьому не існує поняття, яке б точно відповідало континентальному «публічному документу».

Отже, першу групу становлять нотаріальні органи держав – «common law», для яких характерне суміщення діяльності нотаріуса з діяльністю адвоката. До компетенції нотаріусів входить лише засвідчення документів і підтвердження автентичності підписів, складання довіреностей та документів для використання за кордоном, причому засвідчений нотаріусом документ не набуває повної доказової чинності, потребує додаткової перевірки адвокатом фактів у випадку, якщо угода буде оскаржена та особі доведеться доводити свої права в суді. Саме тому в країнах, де діє англосаксонська система, практично жодна угода не складається без участі адвокатів з обох сторін, а в самій системі з самого початку закладена презумпція судового розгляду.

Другу групу становлять нотаріальні органи так званого латинського типу, країн «civil law», «писаного» права, де визнається особлива вага письмових доказів, а документи, складені нотаріусом цієї системи, не потребують підтвердження будь-яким органом та набувають повної юридичної сили «публічного документа». При цьому передбачається, що вирішення спорів, які можуть виникнути в подальшому, за допомогою судових органів повинно бути швидше винятком, аніж правилом.

Розглядаючи систему латинського нотаріату, неможливо залишити поза увагою одне із найавторитетніших міжнародних об'єднань нотаріусів – Міжнародний союз латинського нотаріату, до складу якого входять нотаріальні організації країн, законодавство про нотаріат яких належить до латинського типу, тобто ґрунтується на романо-германській системі права. Метою створення Союзу латинського нотаріату є систематизація нотаріального законодавства, удосконалення прогресивних ініціатив, поліпшення системи діяльності нотаріусів різних країн світу.

До компетенції Міжнародного союзу входить підготовка конкретних пропозицій для удосконалення чинного національного законодавства. Лише за останні роки пропозиції Союзу лягли в основу нового законодавства про нотаріат Росії, Польщі, Румунії, Китаю, Хорватії, Болгарії, Словаччини, Словенії та ін [2].

Наприклад, в Італії, державі з багатовіковим досвідом існування класичної школи нотаріату, діє більше п'яти тисяч нотаріусів та є майже дві тисячі нотаріальних місць, створених за кількістю судових округів. Чисельність нотаріусів визначає міністерство юстиції кожні десять років з урахуванням кількості населення. Державою також встановлені обов'язкові вимоги для допуску до професії нотаріуса:

належність до громадянства Італії, вища юридична освіта, проходження стажування протягом двох років, перемога у щорічному національному конкурсі, який складається з трьох письмових іспитів та одного усного, прийняття присяги, отримання нотаріальної печатки, відкриття свого нотаріального бюро.

На сьогодні в Італії діє Національна рада нотаріату на чолі із Президентом, яку обирають нотаріуси кожні два роки. Окружна нотаріальна рада обирається нотаріусами округу та здійснює контроль за їх діяльністю, міжокружні комітети, які діють суто на громадських засадах. За вчинення нотаріальних дій нотаріус стягує плату за тарифами, розмір яких встановлено декретом міністерства юстиції [1].

Подібна система державного регулювання нотаріальної діяльності існує і в Німеччині. Згідно з чинним законодавством цієї країни нотаріус повинен постійно перебувати в тому регіоні, в який його було призначено. Під час виконання своїх обов'язків він не має права порушувати певні регіональні межі: судового округу першої інстанції, округу апеляційного суду. Законодавством встановлено такі умови вступу до нотаріату: навчання впродовж семи семестрів, складання державного іспиту після практики протягом двох років. Тільки ті, хто отримав диплом після другого іспиту, матимуть повну юридичну освіту, на підставі чого можуть бути обраними на посаду нотаріуса. Нотаріуси призначаються міністерством юстиції.

Претендент на посаду нотаріуса в Австрії повинен мати вищу юридичну освіту та щонайменше сім років стажу. Отримати цю посаду він може тільки за результатами конкурсу. Нотаріальна палата передає свої рекомендації щодо кандидата на розгляд до міністерства юстиції, де її розглядають дві судові інстанції, і після затвердження нотаріус автоматично стає членом нотаріальної палати, яка є спільною для одного чи двох районів. На національному рівні нотаріальні палати об'єднані у єдину організацію – Австрійську нотаріальну палату.

У Польщі нотаріуса призначає міністр юстиції за заявою зацікавленої особи та за рекомендацією регіональної ради нотаріальної палати. Нотаріусом може бути громадянин Польщі, не молодший 26 років, який має вищу юридичну освіту, пройшов нотаріальне стажування, склав нотаріальний іспит і пропрацював помічником нотаріуса (asesora) не менше двох років. Винятки встановлені для професорів юриспруденції, суддів, прокурорів та адвокатів, які пропрацювали на займаній посаді не менш ніж три роки. Обов'язком польського нотаріуса є участь в заходах Загальнонаціональної нотаріальної ради та регіональних нотаріальних палат. До компетенції нотаріальної палати входить надання характеристики – рекомендації щодо претендента

на посаду нотаріуса, нагляд за виконанням нотаріусами своїх обов'язків, організація навчання стажистів нотаріуса тощо.

В узагальненому вигляді основні принципи, згідно з якими здійснюється державне регулювання нотаріальної діяльності в зарубіжних країнах, що входять до складу Міжнародного союзу латинського нотаріату, полягають у дуалістичному статусі нотаріуса, специфічність якого зумовлена органічним поєднанням публічно-правових та приватноправових засад, причому пріоритетним у правовому статусі нотаріуса слід вважати здійснення функцій державної влади. З цього, що є цілком логічним, випливає необхідність певного управління та контролю з боку держави – визначення відповідними законами територіальної зони діяльності нотаріусів, забезпечення оптимізації нотаріальних послуг і запобігання монополізації, що здійснюється, як правило, встановленням певних вимог для допуску до професії та кількості посад на тій чи іншій території, встановлення певних тарифів для оплати вчинюваних дій тощо.

Доцільність запозичення здобутків зарубіжного досвіду при розробці нових проектів щодо нотаріальної діяльності повинно бути дуже виваженим, із акцентуванням уваги на сумісності норм, які рецепіюються, і реаліях вітчизняної правової системи. Реформування державного регулювання у сфері нотаріальної діяльності в Україні повинно бути націлене на більш ефективне здійснення функцій захисту прав та інтересів громадян, підприємств, установ та організацій і вдосконалення контролю з боку держави.

Одержано 24.10.2016

УДК [349.2:351.74](477)

Валентина Василівна ГОНЧАРУК,

*кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник,
доцент кафедри трудового та господарського права факультету № 2
Харківського національного університету внутрішніх справ*

ПРЕЗУМПЦІЯ ПРАВОТИ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО – ВИМОГА ЧАСУ ЧИ ПРИМХА ВЛАДИ?

Необхідність реформування органів правопорядку країни в українському суспільстві назріла після Революції гідності. 2 липня 2015 року Верховна Рада проголосувала в другому читанні та в цілому законопроект 2822 «Проект Закону про Національну поліцію». 4 серпня Президент України Петро Порошенко підписав закон «Про Національну поліцію», а вже 6 серпня закон був опублікований в парламентській газеті «Голос України». Закон набув чинності через три місяці з дня, наступного після дня публікації, за винятком деяких